

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 80.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 13.
TELEFON STEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Sredstva „nacionalnega“ bloka uspela.

Radikali dobili 147 mandatov, Davidovič 37, Radič 69, Prižičević 21, SLS 19, Spaho 14,
zemljoradniki 5.

V Ljubljani zmagal dr. Korošec.

V Sloveniji izvoljeni PUCELJ, ŽERJAV in PIVKO.

Ljubljanske volitve:

Mesto Ljubljana:

Posamezna števila značijo:
1. Celokupno število oddanih gla-
sov, 2. Narodni blok, 3. komunisti,
4. Socijalisti, 5. SLS, 6. Narodna za-
jednica.
I. II. državna gimnazija: 581, 244,
40, 14, 233, 50.
II. Mestni dom: 666, 241, 17, 9,
345, 54.
III. Šentjakobska šola: 528, 232,
11, 15, 231, 39.
IV. Šola na Prulah: 522, 233, 15,
30, 207, 37.
V. Otroški vrtec: 648, 227, 26, 75,
280, 40.
VI. Šola na Cojzovem grabnu: 339,
163, 9, 11, 124, 32.
VII. Šola na Cojzovem grabnu:
363, 163, 17, 11, 148, 24.
VIII. Realka: 596, 283, 19, 23, 194,
77.

VIII. Licej: 564, 288, 10, 15, 190,
61.
IX. I. državna gimnazija: 348, 168,
6, 15, 119, 40.
IXa. I. državna gimnazija: 355, 150,
14, 14, 129, 48.
X. Justična palača: 599, 253, 12,
13, 263, 58.
XI. Žensko učiteljske: 409, 195, 7,
12, 159, 36.
XII. Moško učiteljske: 500, 194,
25, 17, 237, 27.
XIII. Šola na Ledini: 582, 178, 23,
22, 312, 47.
XIV. Ubožnica: 614, 178, 40, 24,
337, 35.
XV. Čišnovar: 507, 188, 28, 23,
233, 35.
XVI., XVII., XVIII. Šišenska šo-
la: 1420, 422, 111, 136, 624, 127.
Skupaj: 10141, 4000, 430, 479, 4365,
867.

Včerajšnje ljubljanske volitve

so potrdile staro pravilo. Kadar je
pritiran politični boj na ostrino noža
— in v Jugoslaviji se je to zgodilo —
tedaj izbirajo volivne množice samo
dve fronti, samo dva ekstrema. Se po-
sebej pa velja to pravilo za poveljne
čase, ko iz kaotičnih razmer šele vsta-
jajo obrisi bodoče izgradnje države.
Zato je bilo naravno, da pri včeraj-
šnjih volitvah stranka sredine, kar je
bila Narodna zajednica, ni mogla
uspeti in je morala propasti. Volilci
so se ozirali le na one, ki so bili od-
ločno za ali proti režimu in le malo-
številni so se ozirali na one, ki vstvar-
jajo rezultanto iz sil za in protirezim-
skih strank. Šele potem, ko je kon-
solidacija pred odločitvijo, pridejo
stranke sredine do veljave. Seveda
pa samo v tem primeru, če so se za to
dovoljno pripravile.

Da govorimo za naše ljubljanske
razmere. Kadar Narodne zajednice je
na vsak način dovolj krepak in tudi
idejno ter moralno dovolj močan, da
postane zmogovita stranka sredine.
Toda le tedaj, če prične z obsežnim
in resnim podrobnim delom, če po
volitvah sedanje predvolilno delo na-
ravno podvoji.

To je prvi pogoj. Drugi pogoj pa je,
da se preneha z vsako cepitvijo. Na-
rodna zajednica ne sme biti samo vo-
lilna tvorba, temveč mora postati
prava politična organizacija z jasnim
in konkretnim programom, kakršen
edino odgovarja stranki sredine.

Morebiti se mnogi s tem našim pro-
stodušnim mnenjem ne bodo strinjali,
toda kot neodvisen list smatramo za
potrebno, da povemo resnico brez
ozirov na vse strani. Volilni red, boj
med levico in desnico, splošne raz-
mere, vse to sili h koncentraciji strank
kakor v velikih modernih demokra-
cijah, tako morajo tudi v Jugoslaviji
nastati redukcije strank. Kdor nima

sile, da bi mogel tekmovali s strankar-
skim aparatom nasprotnika, ta mora
biti tako uviden, da se združi z naj-
bližjim, da v zvezi z njim more kon-
kurirati z nasprotnikom. Je to ele-
mentaren političen nauk, preko kate-
rega ne more iti nobena stranka, če
noče za vedno zaigrati vse pozicije.
To velja ne samo za Ljubljano, tem-
več tudi za podeželje.

Zakaj volitve ne pomenijo samo te-
oretično merjenje programov, temveč
tudi nad vse težko praktično borbo, v
kateri so tehnična sredstva skoraj od-
ločilne važnosti. To se je pri včeraj-
šnjih volitvah jasno videlo. Volivni
aparati sta res obvladali le Žerjavova
stranka in pa SLS. Tisk obeh je bil
mogočen, agitatorji številni in denar-
nih sredstev ni manjkalo. Žerjavova
stranka pa je poleg tega razpolagala
z vladnim aparatom in da je mogel
doseči g. Mohorič 4000 glasov, je
predvsem uspeh pritiska mogotcev.

Ljubljanske volitve so tako potr-
dile, da je demokracija voliven boj
horendno podražila. Stranke, ki ne
razpolagajo z velikim kapitalom in s
tem z velikim tiskom, ne morejo v vo-
livnem boju uspešno konkurirati. Ali
je drugače mogoče, da v vendar pre-
cej industrijski Ljubljani zberejo iz-
razito delavske stranke komaj po 400
glasov!

To dejstvo kaže, da čaka Ljubljano
veliko, veliko političnega in organiza-
cijskega dela. Čim bolj bo napredo-
vala konsolidacija države, čim bolj
bodo postala ekstremna gesla
korektura potrebna, tem bolj bo resno
politično delo zahtevano, tem moč-
nejša bo stranka sredine. In da se ta
ustvari, je naloga Narodne zajednice,
pa čeprav se je pri včerajšnjih volit-
vah slabo odrezala.

Ker tudi ta neuspeh je treba trezno
in objektivno presoditi. Vsled mladini-

skega tiska so bili Ljubljanci pod
utisom, da gre boj v Ljubljani le med
Mohoričem in dr. Korošcem. Iz strahu,
da bi zmagal Mohorič, so nato Ljub-
ljanci neklerikalci sami od sebe
glasovali za Korošca. Zakaj Ljubljana
je opozicijska in razvoj je šel na
levo in ne na desno.

Mogli bi pa reči tudi to, da je Ljub-
ljana napredna. Izrazito napredne
stranke, da z ozirom na fraze mladinskega
časopisja naredimo »nacional-
nemu« blok u ta nezastužen poklon,
imajo namreč absolutno večino nad
dr. Korošcem. Zato je aritmetično res,
da bi mogli naprednjaki v Ljubljani
zmagati.

Toda v politiki ne odločuje samo
aritmetika, temveč v politiki so ideje
stokrat bolj odločilne. In zato pravi-
mo: naprednjaki bi z blestečo večino
zmagali, če bi bili res naprednjaki. —
Ali je bilo treba mladino požreti be-
sedu, ki so jo dali 19. februarja 1923.
leta? Pustili bi, da bi bil dne 1. janu-
arja 1914 prenehal biti prof. Reisner
poslanec in ustvarjena bi bila mo-
žnost, da bi prišlo do res naprednega
bloka v Ljubljani. Besedolomstvo mo-
ra imeti slabe posledice in da je za
Ljubljano formalno mandat izgubljen,
so krivi oni, ki so besedolomstvo za-
krivili.

Pa to ni glavni vzrok! Če bi se vr-
šile ljubljanske volitve pred 14 dnevi,
potem bi bila zmaga »nacionalnega«
bloka skoraj sigurna. Nasilje in nepo-
šten političen boj, ki so ga ravno tik
pred odločitvijo razvili mladini, je
dvignil simpatijo za opozicijo. Da
omenimo le eno stvar. Pod orožniško
asistenco izvršeno razbitje Korošče-
vega shoda je samo dvignilo klerikal-
no zastavo. In mogli bi reči, da je
samo tiste razbitje dalo Korošcu to-
liko glasov več, da je zmagal.

Treba pa je še izpregovoriti besedo
o takozvanem naprednem izdajstvu,
ki ga je zakričal mladinski tisk proti
članom Narodne zajednice.

Očitek bi bil komičen, da ni tako
frivolno. Zakaj stranka, ki je izdala
vse točke svojega naprednega progra-
ma, si upa očitati ljudem, ki so branili
čistost naprednih idej, napredno
izdajstvo! Gospodje, ne bodite preko
mere frivolni! Zakaj ste bili proti pa-
lamentarizmu, zakaj ste kršili svobo-
do tiska, zakaj ste vodili nemoralen
volivni boj, zakaj ste umazani od
afer? Bili bi v resnici naprednjaki, pa
bi doživeli sijajno zmago! Toda mi-

sliti, da bo vsa Ljubljana samo od be-
sede »naprednjaki« premotena, je
drzno in to se je maščevalo.

Onih 867 glasov, ki jih je dobila Na-
rodna zajednica, je dokaz, da 867 mož
protestira proti omadeževanju na-
predne misli. Teh 867 mož je rešilo
čast napredne misli, pa čeprav izgle-
da številčno njih nastop slaboten.

Gremo pred vsak forum, ki je v
stanu objektivno razsojati o takozva-
nem naprednem izdajstvu. In če bi
bil ta forum sodišče, bi bilo nam sa-
mo ustrezno. Zato pozivamo mladins-
ki tisk, da svoje očitke primerno for-
mulira in da nastopi potem dokaz res-
nice. Nimamo nič proti temu, če dobe
mladini po včerajšnjem porazu še mo-
ralen pečat njihovega poraza.

Mladini in ne napredna misel so
doživeli včeraj poraz v Ljubljani. Ti-
sti mladini, ki niso nikdar znali na-
prednjakov združevati, ki so nasprot-
no vedno povzročali cepljenje, ti mla-
dini so včeraj propadli.

In propadli so za vedno! Zakaj nik-
dar več ne bodo imeli mladini tako
ugodnih šans za zmago. Od včeraj da-
lje bodo stopili mladini vedno slabej-
ši v boj in razmere bodo vedno bolj
proti njim. Nobene iluzije ne poma-
gajo, nobene senzacije te resnice ne
odpravijo.

V našem javnem življenju se je pri-
čelo čiščenje, ljudstvo hoče pošteno
politiko, ki je ravno vsled tega tako
zadržavna ko nobena druga. Danes,
ko se je to razčiščevalno delo šele pri-
čelo, je že poštenost zmagala. Veliko
bolj pa se bo to pokazalo v najbližjih
časih, ko bo ta proces v razvoju.

In da je ta proces živ in silen, do-
kazuje volivna udeležba v Ljubljani.
Ne ena stranka v Ljubljani ni mislila,
da bi se volitev udeležilo 9000 voliv-
cev. V resnici pa se jih je udeležilo
preko 10.000 in od narastka je pridobi-
la le glavna stranka opozicije. Za
več ko 11 odstotkov so napredovali
klerikalci, to je facit nasilne mladins-
ke politike!

Tako sijajno se namreč bore mla-
dini, da stalno napredujejo klerikalci.
In to se bo ponavljalo tako dolgo, do-
kler ne bodo mladini osvojili metod,
ki jih je že propagirala Narodna za-
jednica in ki so diametralno nasprot-
ne mladinskim.

V tem nasprotju je obsežen rezultat
ljubljskih volitev in kdor bo znal ta
rezultat pravilno izbrati, ta bo vodil
naprednjake in zmagal »klerikalce«.

Volitve na deželi.

Nekaj rezultatov:

Na Kranjskem.

Število za posamezne stranke od-
danih glasov se vrsti po sledečem
redu:

1. SLS, 2. Narodni blok, 3. SKS,
4. Prepeluh, 5. Makuc, 6. Murn, 7.
Deržič, 8. Čobal, 9. Pastorek.

Okraj Kamnik.

Domžale: 320, 71, 41, 9, 5, 2, 3, 2, 1.
Motnik: 55, 10, 6, 1, 1, 0, 0, 0, 0.
Moravče: 417, 39, 72, 0, 3, 1, 1, 1, 1.
Špitališče: 85, 9, 22, 1, 1, 0, 0, 0, 0.

Blagovica: 339, 43, 42, 3, 1, 0, 0, 1, 0.
Dob: 253, 26, 67, 3, 71, 1, 0, 0, 1.
Gozd: 75, 5, 3, 44, 2, 1, 0, 0, 0.
Homec: 169, 29, 14, 0, 5, 1, 0, 0, 0.
Kamnik: 273, 213, 31, 3, 9, 3, 8, 3, 4.
Lukovica: 221, 16, 37, 0, 20, 0, 1,
1, 0.
Mengeš: 323, 57, 7, 0, 3, 0, 0, 0, 2.
Mekinj: 289, 16, 5, 1, 23, 1, 0, 0, 1.
Vodice: 279, 6, 62, 1, 14, 1, 0, 2, 5.
Palovce: 50, 1, 0, 1, 0, 0, 0, 0, 0.
Radomlje: 273, 52, 25, 1, 6, 0, 3, 0, 0.
Stahovica: 219, 5, 10, 4, 2, 0, 1, 0, 0.

Trzin: 124, 8, 24, 2, 1, 0, 0, 2, 0.
 Zlato polje: 88, 1, 5, 0, 0, 1, 0, 0, 0.
 Ihan: 190, 11, 2, 5, 4, 0, 0, 0, 1.
 Komenda: 366, 17, 50, 8, 3, 0, 3, 0, 2.
 Zalog: 241, 2, 31, 15, 1, 3, 1, 1, 1.
 Šmartno: 102, 4, 37, 0, 0, 0, 0, 0, 0.
 Zg. Tuhinj: 107, 17, 29, 1, 0, 0, 0, 0, 0.
 Peče: 131, 9, 7, 4, 0, 2, 1, 1, 2.
 Podhruška: 200, 4, 21, 4, 0, 0, 0, 1, 2.
 Šent Gotard: 201, 4, 4, 1, 6, 0, 0, 0, 1.

Okraj Črnomelj.

Črnomelj: 222, 96, 54, 42, 15, 5, 5, 0, 0.
 Suhor: 75, 10, 55, 91, 1, 0, 0, 0, 0.
 Božjakovo: 128, 3, 21, 9, 0, 1, 1, 0, 1.
 Metlika: 168, 97, 81, 26, 1, 11, 2, 0, 5.
 Podzemelj: 193, 146, 43, 38, 2, 11, 0, 0, 1.
 Talči vrh: 191, 18, 1, 19, 0, 0, 1, 0, 0.
 Semič: 354, 102, 26, 33, 4, 21, 0, 2, 5.
 Vinica: 254, 37, 30, 169, 3, 3, 0, 1, 0.

Okraj Kočevje.

Loški potok: 153, 105, 11, 84, 0, 0, 0, 0, 0.
 Sodražica: 298, 107, 32, 39, 2, 0, 0, 0, 0.
 Fara: 270, 6, 0, 19, 4, 2, 1, 1, 2.
 Kočevje: 292, 184, 4, 18, 10, 0, 0, 4, 21.
 Livold: 176, 7, 1, 17, 1, 2, 0, 2, 0.
 Mala gora: 121, 8, 24, 9, 1, 1, 0, 0, 1.
 Mozelj: 139, 10, 2, 10, 1, 1, 0, 2, 1.
 Vel. Lašče: 53, 15, 75, 0, 0, 0, 2, 0, 0.
 Stara Cerkev: 137, 11, 25, 21, 4, 1, 1, 1, 2.
 Borovec: 94, 10, 0, 6, 0, 2, 0, 0, 0.
 Kočevska Reka: 128, 4, 1, 3, 0, 0, 1, 0, 1.
 Banjaloka: 131, 17, 12, 2, 1, 0, 2, 0, 0.
 Mali Videm: 459, 9, 90, 1, 2, 1, 0, 0, 0.
 Sv. Gregor: 245, 1, 78, 3, 1, 3, 0, 0, 0.
 Koprivnik: 91, 7, 20, 60, 0, 1, 0, 0, 0.

Okraj Krško.

Krško: 74, 122, 10, 8, 5, 0, 18, 2, 3.
 Leskovec: 259, 36, 94, 21, 4, 0, 5, 0, 1.
 Mokronog: 244, 31, 146, 4, 6, 0, 1, 0, 1.
 St. Jernej: 474, 32, 155, 189, 0, 0, 0, 0, 0.
 Šoštanj: 58, 8, 132, 9, 7, 0, 0, 0, 0.
 Bučka: 62, 25, 68, 19, 1, 0, 1, 0, 0.
 St. Janž: 202, 30, 71, 3, 52, 1, 0, 0, 0.
 Radeče: 266, 57, 18, 18, 81, 5, 12, 16, 6.
 Raka: 531, 281, 127, 51, 67, 0, 0, 0, 0.
 Studenec: 163, 27, 155, 87, 1, 0, 0, 0, 0.

OKRAJ KRANJ.

Kranj: 112, 456, 10, 1, 1, 2, 42, 0, 3.
 Šenčur: 350, 26, 100, 11, 16, 0, 1, 2, 1.
 Predoslje: 366, 29, 43, 30, 6, 1, 21, 1, 2.
 Naklo: 285, 21, 16, 55, 2, 1, 0, 1, 2.
 Križe: 154, 19, 11, 2, 40, 0, 2, 15, 1.
 Jezersko: 130, 23, 1, 1, 0, 0, 0, 0, 0.
 Kovor: 154, 19, 11, 2, 40, 0, 2, 15, 1.
 Križe: 295, 41, 30, 1, 45, 2, 14, 14, 7.
 Lom: 156, 11, 1, 0, 0, 2, 0, 10, 7.
 Poljane: 221, 34, 40, 1, 1, 0, 0, 1, 37.
 Šmartno: 254, 97, 24, 7, 6, 1, 4, 2, 1.
 Trata: 271, 60, 38, 5, 7, 1, 0, 0, 2.
 Tržišče: 259, 230, 9, 3, 56, 2, 12, 120, 5.
 Železniki: 69, 103, 0, 0, 0, 0, 2, 0, 0.
 Mavčiče: 171, 3, 37, 13, 9, 1, 2, 1.
 Javorje: 169, 10, 3, 16, 5, 1, 0, 0, 0.
 Česnica: 246, 48, 19, 2, 0, 1, 1, 0, 1.
 Stara Loka: 497, 78, 108, 1, 18, 0, 5, 0, 2.
 Selea: 349, 33, 53, 18, 12, 3, 2, 0, 2.
 Cerklje: 534, 24, 44, 30, 4, 1, 0, 0, 3.
 Skofja Loka: 227, 108, 2, 3, 18, 1, 2, 0, 0.
 Preddvor: 397, 60, 15, 7, 1, 1, 0, 0, 2.

OKRAJ LITIJA.

Litija: 274, 45, 8, 6, 3, 4, 5, 7, 2.
 Višnja gora: 293, 49, 2, 0, 5, 0, 2, 0, 4.
 Zagorje I.: 130, 57, 2, 0, 68, 9, 35, 21, 4.
 Zagorje II.: 59, 94, 0, 4, 163, 15, 29, 54, 6.

OKRAJ LJUBLJANA - OKOLICA.

Moste I.: 288, 58, 21, 4, 75, 2, 6, 13, 8.

Moste II.: 306, 101, 2, 4, 57, 0, 6, 6, 5.
 Vič I.: 314, 130, 14, 5, 15, 4, 4, 62, 6.
 Vič II.: 244, 84, 2, 4, 19, 2, 5, 29, 4.
 Ježica: 266, 33, 36, 6, 15, 2, 2, 23, 1.
 Zgornja Siška: 218, 129, 64, 0, 21, 3, 4, 7, 40.
 Lirušica: 233, 60, 24, 3, 43, 2, 2, 22, 2.
 Grosuplje: 377, 60, 50, 5, 4, 1, 3, 4, 0.
 Stari trg — Iška vas: 611, 237, 27, 32, ostali skupaj 7.
 Brezovica: 291, 7, 89, 24, 41, 1, 0, 13, 2.
 Črnuče: 290, 2, 13, 5, 18, 0, 0, 0, 1.
 Sostro: 473, 14, 14, 1, 51, 3, 0, 1, 0.
 Šent Vid: 384, 111, 44, 3, vsi ostali 25.
 Šmartno pod Šmarno goro: 188, 19, 43, 6, 15, 1, 5, 61, 32.
 Šmarje pri Grosupljem: 157, 49, 64, 4, 5, 2, 10, 0, 0.
 Rudnik: 113, 26, 6, 1, 3, 0, 0, 10, 1.
 Borovnica: 190, 78, 17, 18, 82, 4, 2, 3, 0.

OKRAJ LOGATEC.

Planina: 178, 94, 1, 1, 8, 1, 2, 0, 1.
 Grahovo: 68, 62, 58, 20, 0, 0, 0, 0, 0.
 Cerknica: 239, 163, 30, 23, 2, 0, 1, 4, 12.
 Nova Vas: 223, 35, 55, 86, 0, 1, 0, 3, 0.
 Hotedersica: 72, 80, 2, 8, 1, 0, 0, 0, 0.

OKRAJ NOVO MESTO.

Novo mesto: 221, 288, 31, 0, 18, 3, 33, 3, 6.
 Gorenja vas: 271, 60, 38, 5, 7, 1, 0, 0, 2.
 Ribnica: 399, 166, 8, 15, 2, 1, 37, 2, 22, (?).
 Mirna: 139, 44, 56, 8, 1, 5, 0, 0, 0.
 Dolenja vas: 380, 25, 2, 3, 1, 0, 0, 0, 0.
 Šent Rupert: 410, 24, 261, 4, 2, 0, 0, 0, 1.
 Velika vas: 99, 3, 16, 1, 0, 0, 1, 2, 1.

OKRAJ RADOVLJICA.

Kranjska gora: 150, 81, 17, 1, 84, 4, 8, 1, 0.
 Breznica: 186, 37, 11, 3, 6, 2, 3, 1, 16.
 Javornik: 299, 86, 1, 4, 101, 2, 10, 44, 75.
 Jesenice: 235, 22, ?, ?, ?, ?, ?, ?.
 Boh. Bistrica: 203, 74, 72, 2, 106, 4, 32, 0, 0.
 Radovljica: 345, 136, 67, 3, 0, 0, 1, 2, 13.

Štajersko.

Celje in Gaberje: SLS 681, Radič 15, Hartner 3, Pivko 392, Zagorski 2, Pucelj 1, Makuc 15, Nemci 296, Ravnik 48, Korun 108, Hribar 1, Bernot 8, Štrbenac 1, Marković 103.

Trbovlje: SLS 196, Pivko 105, Makuc 188, Nemci 19, Korun 47, Bernot 56.

Maribor: SLS 1204, Radič 725, Hartner 10, Pivko 801, Zagorski 25, Pucelj 22, Makuc 156, Nemci 724, Ravnik 248, Korun 724, Hribar 9, Bernot 29, Štrbenac 11, Marković 604.

Ptuj: SLS 126, Pivko 177, Nemci 208.

(Nadaljevanje volilnih poročil sledi jutri.)

VOLITVE NA DEŽELI.

Tudi na deželi so potrdile pravilo, da izbira ljudstvo v glavnem le med dvema ekstremoma. Razlika med Ljubljano in deželo je le ta, da se je mogla na deželi, (oziramo se predvsem na Kranjsko, kjer je konsolidacija že bolj napredovala), stranka sredine, SKS., ne samo vzdržati, temveč celo napredovati. Je to naravno! Zakaj kmet je že po svoji naravi za srednjo pot, na drugi strani pa je tako neodvisen, da razni pritiski nanj ne morejo učinkovati. In to je v sedanjih volitvah pomenilo mnogo.

Volitve so končno pokazale, da manjše stranke pri skupščinskih volitvah ne pridejo več v poštev in se bodo slej ali prej tri najmočnejše strank absorbirale vse druge. Nemogoče je danes prorokovati, katera stranka bo v tem oziru najbolj uspela, ker po dosedanjem nastopanju strank ne vidimo nikjer one liberalnosti, ki bi pridobitev manjših

strank pospeševala. Končno pa obstoji tudi možnost, da se iz manjših skupin stvori večja nova stranka, za kar bi mogla dati temelj skupina bratskega sporazuma.

Toda je dosegljivo le, če se posreči ustvariti za volilen boj potreben tehničen aparat, ker brez tega ne gre.

Razveseljivo je to, da šlagerji nimajo na volitve več pravega vpliva. Smo iz časov najhujšega demagoštva

in g. Prepeluh je moral spoznati, da republika ne vleče več. Na mano iz nebes volilci ne dajo nič.

V političnem boju se pričinja konsolidacija in zmagal bo tisti, ki bo najbolje delal. Preizkušnja za stranke šele pride.

Dosedaj so stranke po večini živele le od drugih, čas je, da prično živeti od lastnih vrlin.

Volitve v državi.

Podatki niso še zaključeni in tudi vesti o poteku volitev še manjkajo. Vseeno pa si je mogoče že na podlagi dosedanjih vesti ustvariti precej jasno sliko o rezultatu volitev.

Nacionalni blok si je osvojil večino mandatov. Kljub temu pa je zmagala ideja Davidovića, ideja bratskega sporazuma, zakaj vse velike stranke bloka so izšle iz volilnega boja neoslabljene in Davidovičeva stranka je pridobila celo 4 mandate. Da je izgubil Spaho 4, Korošec pa dva, ne pomeni dosti in ni nobeno teh strank niti najmanjše oslabilo. Tudi v teh nasilnih volitvah je dokazano, da je ureditev države nemogoča, če se ne doseže bratski sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci. Radič je ravno tako še predstavitelj Hrvatov, kakor je Korošec

DOSEDANJI REZULTATI.

Beograd, 9. februarja. Po vesteh iz notranjega ministristva so bili na včerajšnjih volitvah doseženi sledeči rezultati: radikali 147 mandatov, Radič 69, Davidović 37, Samostojni de-

Slovencev in Spaho bosanskih muslimanov. Davidović pa je svoje mesto kot zastopnik naprednih Srbov samo utrdil. In to kljub nezasišlanemu terorju. Brez vsega moremo reči, da bi opozicionalni blok gladko zmagal, da ni nasilje izbrisalo manjših strank s površja, Džemiet, ki je imel preje 14 poslancev, ima sedaj enega in še tega je rešil Nastas Petrović. Nemci so padli od 8 na 3. Zemljoradniki so izgubili polovico, vse ostale manjše stranke pa so skoraj docela izbrisane. Zmaga »nacionalnega« bloka je pridobljena na račun manjših strank in ne na račun opozicionalnega bloka in v tem je bistvo nedeljskih volitev.

Ideja sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci je vzdržala tekmo in njena končna zmaga ni dvomljiva.

mokrat 21. SLS 19, Spaho 14, Zemljoradniki 5, federalisti 4, Nemci 3, Kmetijski (SKS) 1, džemiet 1. Rezultati iz nekaterih okrožij še niso znani.

Rezultati v Srbiji.

Beograd, 9. februarja. Rezultati v poedinah okrožjih so sledeči: Kruševac: radik. 2, Davidović 1; Črna gora: federalisti 4, radik. 2, Davidović 1; Subotič: radik. 2, Davidović 2, bunjevci 1, Nemci 1; v metohijanskem okrožju: rezultati še niso znani; Travnik: Radič 4, Spaho 2, radik. 1; Valjevo: radik. 3, Davidović 1; Zvečansko-raško okrožje: radik. 3, Davidović 1; Kragujevac: radik. 3, Davidović 2; Kumanovo: radik. 2, Davidović 1; Piro: radik. 2, Davidović 1; Bitolj: radik. 4, Davidović 2; Pančevo: radik. 6, Davidović 1, Samost. demokrati 1; Smederevo: radikali 1, Davidović 2; Morava: radik. 3, Davidović 2; Sandžak: radikali 1, Spaho 2; Bregolnica: radikali 1; Tikveš: radikali 3; zagrebško okrožje: Radič 10, Nacionalni blok 3; Zagreb: Radič 2; varaždinsko okrožje: Radič 9, Samostojni demokrati 1; Belovar: Radič 7, samostojni demokrati 1; Požega: Radič 5, Samostojni demokrati 2; Vitrova: Radič 5, radikali 1, samostojni demokr. 1; Srem: Radič 4, radikali 5, sam. demokr. 1; Ličko-kravavska županija: Radič 2, SDS 3; Modruško-reška županija: Radič 4, SDS 1, radikali 1; južna Dalmacija:

Radič 7, nacionalni blok 3; severna Dalmacija: Radič 3, nac. blok 3; koroško okrožje: radikali 4; Ohrid: Davidović 1, radikali 1; bregalniško okrožje: Davidović 2, radikali 1; Tetrovo: radikali 3; Skoplje: radikali 2 in Nastas Petrović 1; Podrinje: radik. 4, Davidović 1; Užice: radik. 4; Požarevac: radik. 4, Davidović 2; Niš: radikali 4, Davidović 1; topliško okrožje: radikali 3; Vranje: radikali 4, Davidović 3; Čačak: radikali 4; Rudnik: radikali 1, Davidović 1; kragujevaško okrožje: radikali 3; timoško okrožje: radikali 3, Davidović 1; Tuzla: rezultat še ni znan; Sarajevo: radikali 3, Spaho 2, Radič 1; Mostar: Radič 4, Spaho 1, radikali 2; Banjaluka: radikali 6, Spaho 2, Radič 1; Bihać: radikali 2, Spaho 3.

NEIZVOLJENI DEMOKRATSKI POSLANCI.

Beograd, 9. februarja. Pri včerajšnjih volitvah je Gjoka Popović (dem.) propadel s 3 glasovi. Kakor doznajajo, je Davidović zmagal le v Črni gori, medtem, ko je v ostalih dveh mestih na Hrvatskem propadel. Izvoljeni pa niso bili: Agatonović, dr. Ribar, dr. Tomljenović in Sokić.

Rezultati na Hrvatskem.

MIRNE VOLITVE.

Zagreb, 9. februarja. Pri včerajšnjih volitvah so bile postavljene tudi skrinjice HRSS. Ves čas volitev je vladal popoln red in mir. Do spopada je prišlo, kakor je dosedaj znano, le na dveh mestih. V Vel. Tržištu sta bila ranjena dva orožnika in en seljak ubit, v Jezeranih (Lika) pa so žandarji po končanih volitvah na seljaško maso streljali ter so bili 3 seljaki ubiti.

POPOLEN POLOM DISIDENTOV NA HRVATSKEM.

Zagreb, 9. februarja. V Zagrebu so volili na 30 mestih. Glavno glasovanje se je vršilo zjutraj. Popoldne je bil naval manjši. Od 26.000 volilnih upravičencev jih je glasovalo 22.734. Od teh je glasovalo za listo dr. Trumbića 16.092, za Davidovića 1407, za SDS 2407, za frankovce 912, klerikalci 228, komunisti 976, Surmin 351, socialisti 223, NSS 138. Količnik je dobila le HRSS. Izvoljen je bil dr. Trumbić kot

nosilec liste Hrvatske Zajednice in inženir Košutić (HRSS).

Od 69 radičevih poslancev je 7 zajedničarjev. Pri volitvah se je opazilo, do so disidenti, ki so se od Radiča cepili, popolnoma propadli. Tako je propadla akcija Lovrekovića, akcija hrvatskih zemljoradnikov in frankovcev, ki so dobili v celi Hrvatski komaj toliko glasov, kolikor so jih dobili pri prešlih volitvah samo v Zagrebu.

Zagreb, 9. februarja. V zagrebški županiji je Radič dobil 75.194 glasov, njegova oddvojena lista pa 6423. Nac. blok je dobil 23.491 glasov, radikali 4905 glasov, demokrati (David.) 4137, zemljoradniki 218, pravaši 249, Srbska stranka 268, Hrvatski zemljoradniki 103, komunisti 572, klerikalci 530, socialisti 274, Lovreković 414. Količnik je 8000. Dobili so: Radič 9, Nac. blok 3, trinajsti mandat so dobili pod količnikom zopet radičevci.

Zagreb, 9. februarja. V požeški županiji je dobil Radič 38.379 glasov,

medtem, ko je dobila SDS okoli 15 tisoč. Od SDS je bil izvoljen Juraj Demetrovič, bivši pokrajinski namestnik v Hrvatski.

Belovar, 9. februarja. V belovarski županiji je Radić dobil 52.980 glasov, njegova ločena lista 11.786 glasov. Wilder (SDS) 13.103 glasove. Skupno je glasovalo v belovarski županiji 79.324 volilcev.

Zagreb, 9. februarja. V varaždinski županiji je dobila lista dr. Trumbića 58.223 glasov, lista sedanjega ministra agrarne reforme Križmana pa le 9222 glasov. Dr. Polić je dobil 7772 glasov, dr. Uršić 7405, frankovci 352, klerikalci 2172 glasov.

Iz volilnega boja.

ZADNI VOLILNI FERMAN, G. ŽER-JAVA.

V nedeljo, okoli 4. ure popoldne so prejeli ljubljanski volilci, zlasti državni nameščenci sledeči ferman:

Velemenjeni gospod!

Poroča se mi, da se niste volili. Vljudo vas vabim, da se poslužite najvažnejše državljanske pravice in da čim prej oddaste kroglico v prvo skrinjico.

Sprejmite izraz mojega odličnega spoštovanja.

Dr. Gregor Žerjav.

Komentar naj naredijo oni, ki še niso izgubili okusa.

KATOLISKI SLOVENC! PRISTAŠI SLS!

Je naslov glupega in podlega letaka, ki so ga izdali mladini. V tem letaku poziva nek »skupni volivni odbor«, ki je bil celo tako pozabljiv, da ni niti zabeležil, kateri stranki da pripada, »katoliške« Slovence, da se volitev vzdrže. To pa vsled tega, ker da klerikalni poslanci niso ničesar dosegli in da je zato treba voditeljem SLS pokazati! — Je značilno za gospode mladine, da imajo našega kmeta za tako neumnega, da bo verjel, da pravi SLS o svojih poslancih, da niso ničesar dosegli. Še bolj divno je to, da se mladini ne zavedajo, kako kapitalnega kozla so ustrelili, ko so potrdili cel teden trajajoča svarila »Slovenca« na mladinske laži v zadnjem trenutku. Ker so bili ti letaki po vsej Kranjski razširjeni, so morali ljudje nehoti ravno v zadnjih dneh vzklikati: »Slovenec« je govoril

resnico, ko je govoril o neverjetnih lažeh Žerjavcev. In da so ljudje prav gotovo spoznali mladinsko firmo, je poskrbela Delniška tiskarna, ki se je sicer nečestljivo, toda pa vendarle na letakih podpisala. Tako glup je mladinski letak, da z ozirom na njegovo podlost ne moremo reči niti: feji!

SKRAJNA NEUKUSNOST.

V soboto, dan pred volitvami, je smatral g. dr. Gregor Žerjav za potrebno, da na silno slovesen način razdeli gasilcem kraljeva odlikovanja in da se dan pred volitvami z vso upravno reklamo predstavlja kot protektor gasilcev.

Je popolnoma prav, da so bili zvesti in požrtvovalni gasilci odlikovani in zato vsem odlikovanim gasilcem na kraljevem priznanju iskreno čestitamo. Smo pa tega skromnega mnenja, da je skrajno neukusno razdeljevati odlikovanja dan pred volitvami s pompom. Kako pridejo gasilci do tega, da volilna doba zmanjšuje vrednost njihovega odlikovanja! Ali ne bi bilo ravno tako dobro, če bi prejeli gasilci odlikovanja v pondeljek, dan po volitvah. In vendar kakšna velikanška razlika v moralnem oziru. Dan pred volitvami izgledajo odlikovanja kot nekak voliven maneuver, dan po volitvah dvignejo kraljev ugled. Da tega ni razumel najnovejši »protektor« gasilcev, dr. Žerjav, je značilno. Da pa so gasilci kljub tej neakti do njih, morali pred »protektorjem« se defilirati, je žalostno. — Ali pa se je dr. Žerjav bal, da v pondeljek že ne bo več minister? Bodi kakorkoli, bila je to neukusnost, ki je od jugoslovenskega ministra ni bilo pričakovati.

Pri francoskih fašistih.

(Od našega pariškega poročevalca.)

Pariz, začetkom februarja.

Charles Maurras, katolik in svobodni misleč, rasni teoretik royalistične »Action Française«, je izdal literarno parolo: Boj celokupni-demokracije umetnosti, boj vsakemu duševnemu proizvodu, ki je v kakršnemkoli stiku s sedanjo državno obliko. Njegovi učenci, »les Camelots du roy«, kakor se nazivljejo antikizirajoče, hočejo pojmovati to besedo doslovno in so prizadejali svojemu mojstru že marsikako bridkost: Saj je šla na primer skupina reakcionarnih dijakov tako daleč, da je oskrnila spomin Anatola Francea, najboljšega prijatelja in pokrovitelja Charlesa Maurrasa, ki je spisal o njem čudovito lepo, kratko biografijo! — V kraljevi hiši pač ni vse v redu. Od enajstega maja, od strašnega poraza, ki ga je doživel royalizem celo v svojih najzvestejših pariških okrajih — niti en sam monarhističen poslanec ne sedi danes več v francoski zbornici — skuša politični duševni vodja gibanja, Léon Daudet, velikega pesnika »Tartarina« in »Pisem iz mojega mlina« nevedni sin, zadnje preostanke obsovanega »modernizma« iztrebiti iz stranke »integralnih Francozov«. Kaj je v tem oziru dosedaj dosegel, ni mogoče zvedeti; francoski fašizem je tako neskončno brezpomemben, da se zde, odkar je izginil hrupni debeli Léon iz zbornice, vsi odnošaji med njim in javnostjo pretrgani. Pač prodajajo še vsako jutro sfanatizirani dijaki krvoločno »Action Française«, zverinsko kričeč pred mondenimi cerkvami, in terciarke, ki vstopajo po maši v madelenski ali pa »saint Philippe-du-Roule«-ski cerkvi zopet v svoje avtomobile, kupujejo pridno na štiri sous podražene izvode. Toda učinkovite parole manjka, in duševni boj sam zase ne zadostuje. Kakor potapljajoč se bilke, tako se oklepa politik Léon Daudet kadavra svojega otroka: Mogoče ni najti v politični zgodovini strank nobene države tako odbijajočega

primera profanacije najsvetejših očetovskih čuvstev v prilog častihlepne cilju. Že dalje, kakor leto dni, ponavlja Daudet dan na dan kakor obsedenec isto stvar, isto obtožbo: Proti anarhistom, proti policiji, proti vladi, proti Poincaréu in proti svojemu zetu Lannesu, ki je uslužben pri policiji, vse jih obtožuje organiziranega umora svojega sina, ki ga je policija na povelje z njo zvezanih anarhistov zvalila v zaselo in tam umorila. Vznemirjajoče vprašanje je le to: Zakaj gleda oblast to početje mirno? Može, kakor Lannes in Marlier, prejšnji šef »Sûreté Générale« se obdolžujejo kvalificiranega umora; nikdo ne stavi Daudeta radi tega na odgovor. Na pritisk merodajnih levičarskih krogov se je vršila te dni leja ministrskega sveta, ki se je — po večer kakor enemu letu — z zadetvo Daudet obirno pečal. Pravijo, da je bilo sklenjeno, da puste Lannes in Marlier »pasti«. To naj znači: Visoka uradnika bošta pozvana, naj vložita proti Daudetu tožbo. Daudet trdi, da ima vse dokaze za krivdo teh oseb v rokah in zahteva, da se mu da pred sodiščem prilika, da jih zoper morilce svojega sina izvede. Če je temu tako, stojimo pred enim izmed najsenzacionalnejših političnih procesov, ki so se obravnavali v škandalov bogati tretji republiki. Pomislimo samo na položaj Poincaréa, ki je, da brani svojega sorodnika, preiskavo dosedaj preprečil!

V pričakovanju te, bolj vesele, kakor tragične prilike za kralja, je Daudet zapustil protivni mu Pariz, da bo sejal nacionalno seme po nič hudega sluteči provinci. Začel je te dni v Lille, kjer je razvil svoj program, program vsakega »res narodno zavednega Francoza«, ki je seveda na las podoben onemu Hitlerja; nato je nadaljeval:

»Mi ostanemo gospodarji, edini nesporni gospodarji ulice.« (Istočasno se

je valila zunaj nepregledna množica desetih tisočev komunistov po mestnih ulicah.)

»Tistega dne, ko se nam bo zdelo potrebno, da začnemo v rešitev Francije državljansko vojno, ne bomo oklevali niti trenutka. V osemindesetih urah bomo gospodarji Pariza. Od 545.000 oddanih glasov so jih dobili pri zadnjih volitvah 16.000.)

»Pred vami stoji mož, ki bo, potem ko je Francijo rešil (kakor je znano si pripisuje Daudet zaslugo, da je bila vojska dobljena!), maščeval svojega sina Philippa in Mariusa Plateaua (od anarhisti-

nje Germaine Berton umorjenega tajnika »Action Française«). Šel bom, kamor bom hotel, ne sklonjene glave, temveč z bičem v roki.«

Po tem reakcionarno-revolucionarnem manifestu se je začel zunaj spektakel. Delavci so bili čakanja siti in so hoteli zgrabiti agitatorja za vrat. K sreči ga je ščitil močan policijski oddelek, katerega brigi pa g. Daudet ni imel ničesar oporekati, vendar to z bogato domišljijo obdarjenega Daudeta ne ovira, da ne bi trdil, da se je v Lille popolnoma sam postavil tisoč banditov po robu.

Dnevne vesti.

Ker je bil medmestni telefonski promet v nedeljo ukinjen celo za časopise, zato nismo mogli podati volilnih rezultatov tako izčrpljivo in pregledno, kakor bi želeli. Prosimo cenjene naročnike, da to upoštevajo.

Uredništvo.

NAPACNO!

Dne 3. januarja je vpepelil silovit požar devetim posestnikom na Sinjem vrhu v okraju Črnomelj vse njihovo premoženje in razen golega življenja jim ni bilo mogoče rešiti ničesar.

Sele dne 5. februarja pa je izdal veliki župan dr. Baltič razglas v pomoč pogorelcem.

Več ko mesec dni je prešlo, predno so se oblasti le zganile v pomoč od požara prizadetim, katerim po razglasu velikega župana ni preostalo ničesar drugega ko golo življenje.

In da bo slika popolna, se pravi v razglasu samem, da dvakrat, da, kdor hitro da!

Kdo je zakrivil to nemarnost, ne vemo in je tudi za javnost stranskega pomena, ker pred javnostjo odgovarja za njo veliki župan dr. Baltič, pod čegar upravo se je izvršila.

In ta nemarnost je tem težja, ker se je izvršila za časa volivnega boja. Javnost mora vsled nje dobiti utis, kakor da se je naša pokrajinska vlada tako obremenila z volivnim poslom, da jej ni preostalo časa niti za najnujnejše potrebe prebivalstva. Ta utis mora javnost dobiti tem bolj, ker so posamezni organi pokrajinske uprave naravnost direktno posegli v voliven boj, kar je zlasti »zasluga« g. dr. Žerjava.

Ugled upravne oblasti je s takim enostranskim postopanjem njenih organov skrajno ogrožen, zlasti pa še s tako nemarnostjo, da se izda oklic za nabiranje darov šele dober mesec dni po katastrofi.

Povdarjamo še enkrat, da je za zanemarjanje uradnih dolžnosti odgovoren edino dr. Baltič in da mora za to zanemarjanje odgovarjati, pa naj si je v volivnem boju pridobil še toliko zaslug za vlado.

V našem javnem življenju mora biti uveljavljeno načelo, da je na prvem mestu uradna dolžnost in v tem oziru ne moremo trpeti prav nobenega popuščanja.

Čeprav v opoziciji, hočemo, da imajo upravne oblasti ugled pred ljudstvom, kar pa je dosegljivo le, kadar poslujejo točno, objektivno in hitro. Da ne morejo o hitrosti poslovanja upravnih oblasti govoriti pogorelci na Sinjem vrhu, je škandal, ki ga moramo pobotiti.

LJUBLJANSKA SAMOUPRAVNA ZVEZA.

Nobena stvar ni gospode mladine tako živo zadela, dakor dejstvo, da je šest strank vložilo za občinske volitve v Ljubljani skupno listo. In naravno! Proti vsem političnim običajem, ki so med poslenjaki naravnost zakon, so razpisali mladini sredi najbolj živahnega volivnega boja občinske volitve v Ljubljani in šli v svojem špekulantstvu celo tako daleč, da so pogazili zakon in da so reducirali rok za vlaganje liste na devet dni. In proti vsem argumentom pameti so dekretirali, da je dan skupščinskih volitev obenem zadnji dan za vlaganje list.

Namera mladinov je bila jasna. Na eni strani so upali, da stranke ne bodo mogle pravočasno vložiti kandidatnih list in bi potem bili oni gospodarji situacije, na drugi strani pa so upali, da bodo mo-

gli v kalnem ribariti. Zlasti na slednje so polagali veliko nade, kakor to »Slovenski Narod« v soboto in »Jutro« v nedeljo jasno dokazujeta.

Toda oba načrta sta žalostno padla v vodo. Pogajanja za skupen nastop vseh strank so bila tako gladka, da je bila že v soboto lista vložena. Pa tudi kričanje o naprednem izdajstvu dr. Ravniharja ni uspelo. Ker so se bali resnice, so mladini sicer vedoma zatajili, da se je pridružila skupnemu nastopu tudi socialistična stranka in da je nosilec kandidatne liste »Ljubljanske samoupravne zveze socialisti« dr. Perič, da torej ne more o klerikalnosti enotne liste biti niti govora. In zamolčali so dalje tudi to, da je v skupni listi zastopana SKS, katere protiklerikalno stališče je več ko znano. Toda vsi ti falzifikati resnice so bili zaman in vsa Ljubljana je odobraval, da se pričena v Ljubljani vendar že enkrat poštena gospodarska in socialna politika in da je doživelo partizanstvo mladinov svoj zaslužen poraz. Z vložitvijo liste Ljubljanske samoupravne zveze se je pričela za Ljubljano nova doba zdrave politike in zato bodo mladini tem bolj propadli, čim bolj bodo nastopali proti tej listi. Je kar najbolj pametno, da svojo listo prekličejo, bodo vsaj dosegli ta pozitiven uspeh, da prihranijo Ljubljani voliven boj, sebi pa strahovito blamažo. Pa stavimo sto proti eni, da gospodje ne bodo tako pametni!

NA NASLOV STAREŠINSTVA SOKOLSKEGA SAVEZA.

V soboto, dan pred volitvami, je objavilo »Jutro« znani govor dr. Pestotnika o sokolstvu in politiki. Z govorom samim, še bolj pa z njegovo objavo na predvolilni dan, je bil naravnost dokumentiran poizkus zavleči sokolstvo v dnevno politiko. Pozivljamo zato Starešinstvo Sokolskega Saveza, da ukrene vse potrebno, da se taka nediscipliniranost sokolskih funkcionarjev ne ponovi več in da se korak »Jutra« javno obsodi. Povdarjamo, da nemladinski sokoli nikakor ne bodo trpeli zlorabljanja sokolskega imena v strankarske namene ter da bodo izvajali vse konsekvence, če ne napravi starešinstvo Saveza reda. Če je postala Orjuna samostrankarska organizacija, hoče pa sokolstvo ostati vsenarodna!

— **Imenovanja v državni službi.** Vicekonzul v Celovcu Stanko Erhatič je imenovan tajnikom v ministrstvu zunanjih zadev. — V področju ljubljanske poštne direkcije so imenovani uradniki, oziroma uradnicam: Terezija Kenda v Zireh; Marija Ravnik, Zora Uršič, Josipina Bižal in Evgen Cuderman — vsi v Ljubljani; L. Petelenka v Ortenku; Anica Krašovec v Poljčanah; Boleslava Kompare, Danica Serajnik, Ana Kokol, Pavlina Pavlin in Zofija Majer — vse v Mariboru; Albina Rihteršič v Celju; Cecilija Plankar v Mežici; Brigita Jurač v Kotljah; Franja Cingerl v Slivnici pri Celju in Marija Kincel v Štoreh.

— **Razglas.** Dne 3. januarja 1925 je vpepelil silovit požar devetim posestnikom na Sinjem vrhu sreza Črnomelj njihove hiše, gospodarska poslopja, ves živč, orodje, seno živino, gotovino, skratka razen golega življenja ni bilo mogoče radi silnega vetra skoro ničesar rešiti. Škoda znaša okoli 2 milijona dinarjev, zavarovani pa pogorelci deloma sploh niso bili, ali pa le za malenkostne zneške. Nujna in izdatna pomoč nesrečnim pogorelcem je naša dolžnost. Da pomagamo nesrečnikom uvažam tem potom pobiranje milodarov v ljubljanski občini in prosim vse šlovekoljube, da po svoji moči

prilpevajo. Dvakrat da, kdor hitro da — to nam bodi geslo pri nabiranju milodarov za nesrečneže na Sinjem vrhu. Prispevki naj se pošljejo meni ali pristojnemu areškemu poglavarju. — Veliki župan ljubljanske oblasti. Ljubljana, dne 5. februarja 1925. — Dr. Baltić, s. r.

— Skandalozna odkritja na sarajevski carinarnici. Na Dunaju se je organizirala podjetna tihotapska banda, ki jo je vodil tamkajšnji trgovski potnik Danon. Prišli so na zelo originalno idejo. Odposlali so z Dunaja večje število železnih blagajin, ki so se pa zazdele zagrebški carinarnici precej sumljive. Zato so jih pustili nemoteno preko meje, da bi na ta način ujeli pravega lastnika-tihotapca. Blagajne so prispele v Sarajevo, kjer jih je prevzel in naložil na voz sam Danon. V tem hipu pa so ga aretirali in našli za blagajniškimi stenami 100 kg izdelane svile in 190 kg cigaretnega papirja. Kot lastnik je bil na deklaraciji podpisan neki sarajevski klepar, ki pa za vso stvar ni nič vedel. Krivična obdolžitev je kleparja tako prestrašila, da je na mestu padel v nezavest.

— Zanimiva obravnava zaradi žaljenja Veličanstva v Beogradu. Predvečerašnjim je stal pred beograjskimi sodniki kmet Blagoje Živanović. Policija ga je bila namreč ovadila, da je pred dalj časom v neki gostilni pri kvartanju preklinjal kralja. Obtoženec in vse priče pa so izjavile, da je zločin žaljenja Veličanstva skonstruirala policija sama, da se maščuje nad njim radi njegovega republikanskega prepričanja, dočim je v resnici Živković preklinjal le »srčnega kralja«. Sodišče je verjelo zagovoru in ga je oprostilo.

— Maščevanje zapuščene prilice.

Pred dnevi se je dogodil nekemu sarajevskemu policijskemu stražniku neprijeten dogodek. Ko je opravljal zvečer službo na eni najprometnejših ulic, se mu je nakrat približala neka skrivnostna ženska postava, ki je hipoma izegnala roko ter ga polila po vratu za ušesi s solno kislino. Pri zaslišanju pred svojim šefom je izjavil, da ženske ni spoznal, ko so ga pa privili z očitkom, da je znan kot velik prijatelj nežnega spola, je skesano priznal, da mu je storila to ljubeznivost njegova bivša priateljica, ki ji je bil pred kratkim odpovedal ljubezen.

— Samomor direktorja tobačne tovarne v Mostarju. V sredo dopoldne je nenadoma zapustil svojo pisarno ravnatelj mostarske tobačne tovarne g. Mićo Govedarica in se brzih korakov napotil k strugi Neretve. Na bregu je sleskel gornjo suknjo, se trikrat prekrizal in se vrgel v valove, kjer je kmalu izginil. Ta strašen korak je storil radi neke afere v tobačni tovarni, pri kateri pa ni bil nič udeležen, pa ga je kljub temu javnost dolžila. Bil je nad vse pošten, ugleden in soliden uradnik. Trupla še niso našli.

To in ono.

— Masaryk in jubilar. Te dni je obhajal v Pragi starček Jan Andres redek trojni jubilej. Slavil je 90 letnico svojega rojstva, 65 letnico poroke in popušil je stotisočo smodko. Predsednik Masaryk je poslal jubilaru čestitke in 100 komadov »viržink«, seveda najboljših.

— Strašna noč na ledu. Nežidersko jezero zamrzne pozimi tako močno, da ho-

dijo preko njega ljudje peš in z vozovi kakor po cesti. Posebno dobrodošla je taka prilika prebivalcem obrežnih vasi, ki pridejo spričo dejstva, da je jezero dolgo nad 100 km široko pa samo 7 do 15 m na ta način mnogo hitreje na nasprotni breg. Tako so napravili te dni tudi dijaki bližnje višje gimnazije pod Generalova ljubica. Pruski kralj Friedrich Wilhelm I. je imel nekega generala von Walrave, rodom Nizozemca, ki je bil čez ušesa zaljubljen v ženo svojega »kvartirmojstra«. Iz hvaležnosti je Walrave možu svoje ljubice pri kralju izposloval naslov »dvornega sveznika«. Kralj je motiviral to odlikovanje tako-le: »Popolnoma v redu in pravilno je, da se počasti ljubico generala s takim odlikovanjem.« — Walrave pa je napredoval v častjenju svoje prilice celo tako daleč, da je postavil sredi svoje spalnice tudi njeno posteljo in je bila na eni strani njegove postelje postelja žene, na drugi pa postelja njegove ljubice. Udobnejše se v resnici ni dalo urediti niti v starih, dobrih časih.

— Petrolej in jeklo. Dve izmed najbogatejših rodbin na svetu, od katerih je ena obogatela s petrolejem, druga z jeklom, ste se združili potom ženitve. Iz Njujorka namreč poročajo, da sta se pravkar poročila James Stelmann Rockefeller in mis Nancy Carnegie.

Prispevajte in agitirajte za
Tiskovni sklad
„Narodn. Dnevnika“!

Izdajatelj:

dr. Josip Hacin.

Glavni in odgovorni urednik:
Železnikar Aleksander,

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Jack London:

(7.)

Burni doživljaji.

Roman južnega morja.

— Po štiri pokopljem na dan — je rekel Sheldon, se sklonil iz svojega naslonjača ter položil svojemu družabniku toplomer pod jezik.

Kapitan Oleson je krepko zaklel ter naročil služabniku, naj mu prinese whisky in sodovko. Sheldon je pogledal toplomer.

— Stoin sedem stopinj* — je rekel. — Ubogi Hughie! — Kapitan Obeson mu je ponudil viski-ja.

— Tega si ne bi bil mislil — čreva so se mu predrla, razumete? — je rekel Sheldon.

Poslal je po paznika črncev ter zaukazal, naj izkopljejo grob, nadalje je odredil, naj iz desk zbi-jejo rakev. Črnci niso dobivali rakve. Pokopavali so jih takšne, kakoršni so umrli; prepeljali so jih na plošči iz pocinjenega železa popolnoma gole iz bolnice v jamo. Ko je bil Sheldon sporočil svoje ukaze, se je naslonil nazaj na svoje ležišče ter zaprl oči.

— Bilo Vam je tam kakor v peklju, gospod — je pričel kapitan Obeson, nato pa je obmolnil in si nalil malo več viski-ja. — Bilo Vam je kakor v peklju, gospod Sheldon. Verjemite mi. Nasprotni vetrovi in brezvetrje. Po deset dni nas je gnalo v krogu naokrog. In deset tisoč somov nam je sledilo in željno gohtalo odpadke, ki smo jim jih metali. Hlastali so po veslih, kadar smo se vozili na breg.

* Fahrenheita t. j. 41.67 C.

Prisegam Vam, željno sem pričakoval severozapadnega vetra, da bi pomedel vse Salamske otoke naravnost v pekel.

— Iz vode smo nalezli tisto — bila je voda iz potoka Owga. Napolnili smo z njo svoje posode. Kdo bi bil pač slutil? Že preje sem bil dal napolniti tri sode, pa je bilo vse v redu. Imeli smo šestdeset novincev — polno ladijo — in mojo posadko petnajstih mož. Pokopavali smo jih dan in noč. Ti dečki niso hoteli živeti — človek bi jih bil proklel! Umirali so nalašč! Samo trije moji posadke so ostali pokonci. Pet jih leži in sedem je mrtvih. O, prokleta reč! Kaj bi govoril!

— Koliko novincev Vam je ostalo? — je vprašal Sheldon.

— Izgubili smo jih polovico. Trideset jih je ostalo. Dvajset jih leži in deset se jih opoteka. — Sheldon je vzdihnil.

— To pomeni, da dobimo nadaljne prirastke v bolnici. Treba jih bo na vsak način spraviti na breg. Viabury! Hej, Viabury, zazvoniti z velikim zvonom, da pride zelo mnogo krepkih mož!

Delavce, ki jih je ob tej nenavadni uri poklical s polja, je razdelil na dve skupini. Prvo je poslal v gozd sekati drevje in bruna za zgradbo koč, drugi pa je poveril nalogo, da nakosi bičevja za strehe; štirideset mož pa je dvignilo nad glave veliki čoln ter ga odneslo dol k morju. Sheldon je zaškrilpal z zobmi in krepko zagospodaril nad plantažami na Berande.

— Ali ste pogledali tlakomer? — je vprašal kapitan Obeson, ki se je ustavil medpotoma na stopnicah, ko se je odpravljal nadzirat izkrevanje bolnikov.

— Ne — je odgovoril Sheldon. Ali stoji nizko?

— Pada. —

— Potem bo pa bolje, če prespite to noč na palubi, je sodil Sheldon. — Za pogreb se nam ni treba brigati. Sam poskrbim za uboga Hughieja.

— Ko sem spuščal mačka, je ležal neki črncev v zadnjih vzdihljajih. —

Kapitan je omenil to stvar kot priprosto dejstvo, čakal pa je pri tem očitvidno na Sheldonov predlog. Ta pa je začutil hipoma, kako se ga je polastil nemir.

— Treščite ga čez palubo, — je kriknil. — Bože moj, ali nimam že dovolj grobov tukaj?

— Hotel sem le vedeti, kaj porečete k temu. — to je bilo vse, — je odgovoril kapitan, ne da bi bil užaljen.

Sheldon je že obžaloval svojo naglico.

— Ah, kapitan Obeson, — je vzkliknil. — Če vam bo mogoče, pridite jutri zarana na breg in posodite mi enega moža. Če morete, mi pošljite krmarja. —

— Dobro, Pridem sam. Gospod Johnson je mrtev, gospod. To sem vam pozabil povedati — umrl je pred tremi dnevi. —

Sheldon je gledal za kapitanom ladije Jessie, ki je korakal po stezi navzdol, krilil z rokami in pri tem glasno rotill Boga, naj že vendar ugonobi te Salamske otoke. Potem je opazoval Jessie, ki se je leno zibala na prozorno čistem morju; dalje v ozadju pa je videl visoko nad otokom Florido grmado temnih oblakov, podobnih grebenom alpskih planin. Nato pa se je zopet vrnil k svojemu družabniku ter pozval dečke, naj ga odneso v hišo. Hughie Drummond se je medtem poslavljaj od življenja. Njegovo dihanje je že skoro zamrlo. (Dalje prih.)

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Mestni trg šte. 6

ker ima že nad

10.000.000.— Din jamstvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje najugodnejše.

... Posojila daje le proti popolni varnosti na vknjižbo in poroštvo. ...

Najboljši
šivalni stroj
je edino le

Josip
Petelinc-a

znanst.

Grizner in Adler

se rodbino, obrt in industrijo

Ljubljana

Pouk v varenju brezplačno. Vojna garancija.

Delavnica za popravila

Na veliko Telefon 913 Na malo

V plombranih vrečah
po 50 kg

razpošilja najceneje

la angl. kovaški premog

la angleški koks

la angleški premog

trgovina s kurivom

DOM. ČEBIN, Ljubljana

Wolfsova ulica šte. 111.

Skladšče: Metelkova 19.

DOBAVLJA: vse domače premoge,

drva in ogelje najugodnejše.

Na drobno. Na veliko.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo

Priloga potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje,

modno blago, pletenine, lepne robce, ščetke, sušnice, toaletno blago.

Telefon 913

Širite „Narodni Dnevnik“!